

Teoria deformacji

II seria zadań (na poniedziałek 2.03.20, wersja 1.03)

Komentarze ogólne: na najbliższych zajęciach nie można deklorować zadania dodatkowego z serii 0. Bieżąca seria jest nadal o podstawach funktorów, ale to już ostatnia tak ogólna. Jak zwykle, $\mathbb{k}$ jest ciałem.

Zadanie 1 GRUPY JAKO FUNKTORY

Niech $F: \text{Aff}^{\text{op}} \rightarrow \text{Set}$ będzie funktorem reprezentowanym przez schemat afiniczny X .

1. Załóżmy, że F jest funktorem grupowym tzn., że mamy ustalony funktor $\tilde{F}: \text{Aff}^{\text{op}} \rightarrow \text{Grp}$ taki, że F jest izomorficzny z $\tilde{F}$ złożonym z zapominaniem do zbiorów. Pokaż, że X jest schematem grupowym.

Uwaga: Tutaj Grp oznacza kategorię grup, a całe założenie sprowadza się do powiedzenia, że na każdym $F(\text{Spec}(A))$ mamy strukturę grupy.

2. Znajdź schematy grupowe reprezentujące funktory. Schematy w punktach 1. i 2. znaleźliśmy poprzednim razem, pozostaje wypisać, jak wygląda mnożenie

- $\tilde{F}(\text{Spec}(A)) = (A, +)$. Nazywamy ją $\mathbb{G}_a$.
- $\tilde{F}(\text{Spec}(A)) = \{a \in A \mid a \text{ odwracalny}\}$ z mnożeniem. Nazywamy ją $\mathbb{G}_m$.

Zadanie 2 OBIEKTY UNIWERSALNE = REPREZENTOWALNOŚĆ

Niech C będzie kategorią (np. $C = \text{Aff}$), zaś $F: C^{\text{op}} \rightarrow \text{Set}$ będzie funktorem.

1. Załóżmy, że F jest reprezentowany przez obiekt X . Pokaż, że istnieje element $U \in F(X)$ taki, że dla każdej pary $S \in C$, $u \in F(S)$ istnieje dokładnie jeden morfizm $f: S \rightarrow X$ taki, że $F(f): F(X) \rightarrow F(S)$ posyła U na u .
2. Załóżmy, że obiekt X' z elementem U' ma własność podaną w punkcie pierwszym, tzn. dla każdej pary $S \in C$, $u \in F(S)$ istnieje dokładnie jeden morfizm $f: S \rightarrow X'$ taki, że indukowane odwzorowanie $F(f): F(X') \rightarrow F(S)$ posyła U' na u . Pokaż, że X' reprezentuje F .
3. Załóżmy, że X' spełnia warunek z punktu drugiego ale bez założenia jedności. Pokaż, że nie wynika z tego, że X' reprezentuje F . *Wskazówka: weź funktor reprezentowany przez X i $X' = \mathbb{A}^1 \times X$.*

Zadanie 3 KOREPREZENTOWALNY FUNKTOR

Niech $S, X, Y \in \text{Aff}$ oraz $i_X: S \rightarrow X$, $i_Y: S \rightarrow Y$ będą ustalonymi morfizmami. Pokaż, że istnieje schemat afiniczny Z taki, że

$$\text{Hom}(Z, -) \simeq \text{Hom}(X, -) \times_{\text{Hom}(S, -)} \text{Hom}(Y, -);$$

pokaż, że mamy naturalne odwzorowania z X i Y i że są one zgodne na S . Schemat Z nazywamy *pushoutem* X i Y względem S i oznaczamy $X \sqcup_S Y$. Tutaj $(-) \times (-)$ oznacza iloczyn włóknisty zbiorów, czyli pary elementów zgodne po przejściu do $\text{Hom}(S, -)$. To zadanie typu „zrozum treść”.

Zadanie 4 PRZESTRZEŃ STYCZNA DO FUNKTORA

Niech $F: \text{Aff}^{\text{op}} \rightarrow \text{Set}$ będzie funktorem. Wtedy dla dowolnych $X, Y, S \in \text{Aff}$ wraz z morfizmami $S \rightarrow X$, $S \rightarrow Y$ mamy naturalne odwzorowanie

$$F(X \sqcup_S Y) \rightarrow F(X) \times_{F(S)} F(Y) \quad (\star)$$

Niech $\pi: \text{Spec}(\mathbb{k}) \rightarrow \text{Spec}(\mathbb{k}[\varepsilon]/\varepsilon^2)$ będzie naturalnym odwzorowaniem.

1. Pokaż, że jeśli F jest reprezentowalny, to odwzorowanie $(\star)$ jest bijekcją dla dowolnych X, Y, S .
2. Załóżmy, że zachodzą poniższe warunki
  - (a) odwzorowanie $(\star)$ jest surjekcją ilekroć S, X, Y są lokalnymi Artinowskimi $\mathbb{k}$ -algebrami oraz $S \rightarrow X$, $S \rightarrow Y$ są domkniętymi włożeniami $\mathbb{k}$ -algebr.
  - (b) odwzorowanie $(\star)$ jest bijekcją jeśli $(S, Y, S \rightarrow Y) = (\text{Spec}(\mathbb{k}), \text{Spec}(\mathbb{k}[\varepsilon]/\varepsilon^2), \pi)$ zaś X jest Artinowską lokalną $\mathbb{k}$ -algebrą z domkniętym włożeniem $S \rightarrow X$.

Ustalmy punkt $x \in F(\mathbb{k})$. Imitując zadanie o przestrzeni stycznej z poprzedniej serii pokaż, że na zbiorze

$$T_x F := \{v \in F(\text{Spec}(\mathbb{k}[\varepsilon]/\varepsilon^2)) \mid F(\pi)(v) = x\}$$

mamy naturalną strukturę przestrzeni liniowej nad $\mathbb{k}$. Nazywamy ją *przestrzenią styczną do funktora F w x* .

3. Załóżmy, że F i G są funktorami i $\Phi: F \rightarrow G$ jest naturalną transformacją. Pokaż, że indukuje ona przekształcenie liniowe $T_x F \rightarrow T_{\Phi(x)} G$, które oznaczamy $(d\Phi)_x$.

Zadanie 5

Ustalmy d . Niech BasedAlg_d będzie zdefiniowane jak na wykładzie i niech Alg_d będzie zdefiniowane jak w zadaniu 4, czyli $\text{Alg}_d(\text{Spec}(A)) = \{\text{Spec}(B) \rightarrow \text{Spec}(A) \mid B \text{ wolny } A\text{-moduł rangi } d\}/\text{iso}$. Niech $\iota: \text{BasedAlg}_d \rightarrow \text{Alg}_d$ będzie funktorem zapominania. Pokaż, że dla każdej $[A, \varphi] \in \text{BasedAlg}_d(\mathbb{k})$ odwzorowanie liniowe $d\iota: T_{[A, \varphi]} \text{BasedAlg}_d \rightarrow T_{[A]} \text{Alg}_d$ jest surjektywne.